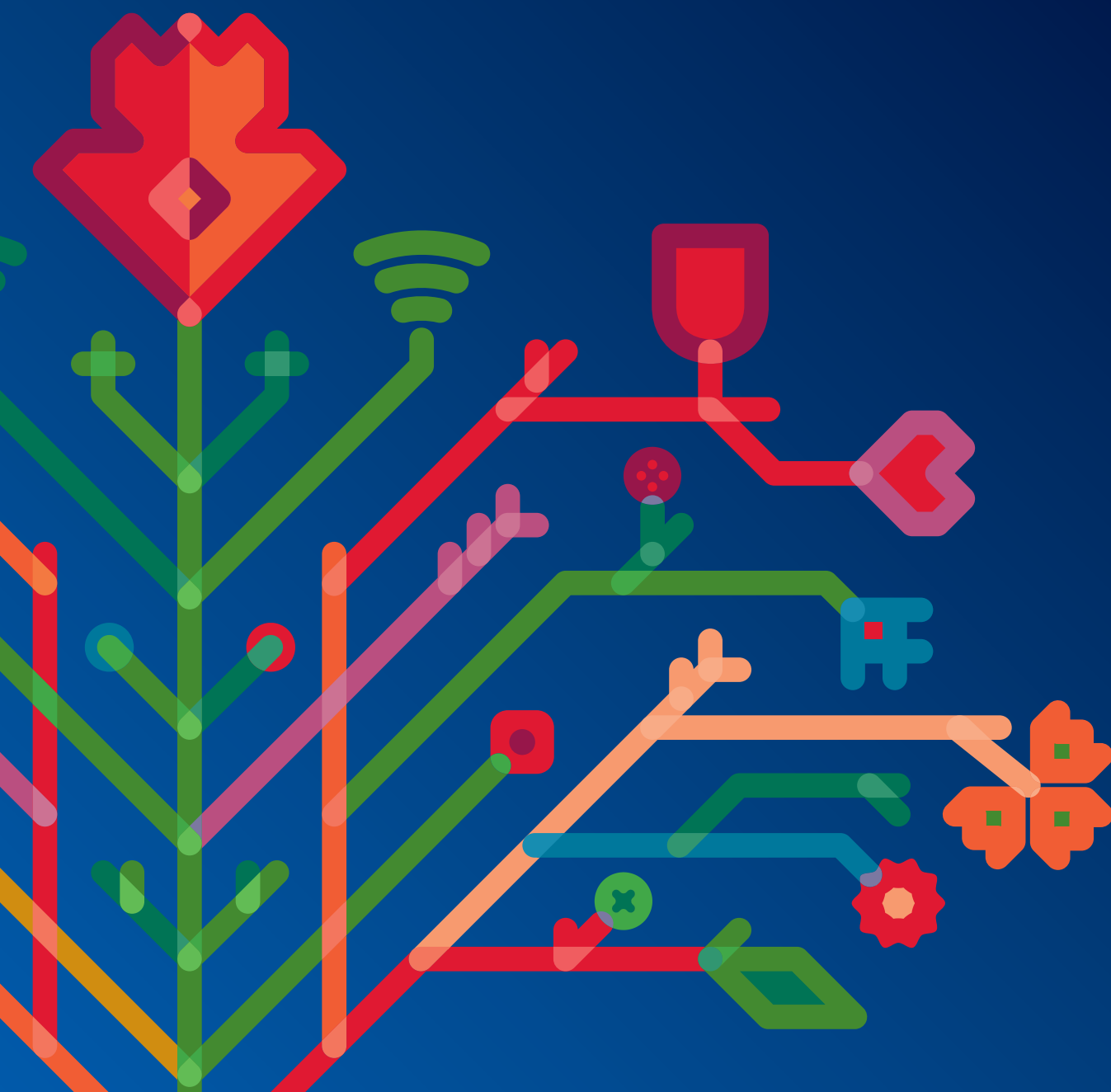

REPUBLICA MOLDOVA

GHIDUL INVESTITORULUI 2025

Bun venit la Ghidul Investitorului pentru Republica Moldova 2025!

Moldova se distinge prin poziția sa strategică, regimul fiscal competitiv, forța de muncă calificată și un mediu favorabil investițiilor. Țara oferă sprijin investițional în diverse sectoare, precum tehnologia informației, energia regenerabilă și industria.

Descoperiți avantajele strategice, peisajul economic, sectoarele-cheie și oportunitățile de investiții care fac din Moldova o destinație atractivă atât pentru investitorii locali, cât și pentru cei internaționali.

Acest ghid vă va ajuta să luați decizii avizate și profitabile în materie de investiții.

European Bank
for Reconstruction and Development

Supported by the European Union

Cuprins

I.	PREZENTAREA ECONOMICĂ	2
II.	DESCOPERIȚI MOLDOVA, POARTA CĂTRE CREȘTERE ȘI INOVAȚIE	3
III.	PE CALEA ADERĂRII LA UNIUNEA EUROPEANĂ	5
IV.	INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE	6
V.	OPORTUNITĂȚI DE INVESTIȚII ÎN MOLDOVA	11
	Ajutor de stat pentru investițiile în industrii	11
	Sectorul Tehnologia Informației și Comunicații (TIC)	11
	Energia regenerabilă	12
	Sectorul agricol	13
VI.	DESCHIDEREA UNEI AFACERI ȘI DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII ECONOMICE ÎN MOLDOVA	14
VII.	PROPRIETATEA INTELECTUALĂ ȘI PROTECȚIA DATELOR	16
VIII.	GARANȚII PENTRU INVESTIȚII	17
IX.	SISTEMUL FISCAL – COMPARAȚIE CU ALTE SISTEME	18
X.	PIAȚA MUNCII	20
XI.	PERMISE DE ȘEDERE ȘI DE MUNCĂ	21
XII.	SISTEMUL EDUCAȚIONAL ȘI REZERVA DE TALENTE	22
XIII.	ZONE FISCALE SPECIALE CU STIMULENTE	24
	Moldova IT Park	24
	Zone economice libere	25
	Parcuri industriale	25
XIV.	INFRASTRUCTURĂ ȘI CONECTIVITATE	26
	Prezentare generală a infrastructurii	26
	Transport	26
	Infrastructura energetică	27
	Telecomunicații și infrastructură digitală	28
	Furnizarea de apă, salubritate	29
	Proiecte viitoare	29
XV.	PIAȚA IMOBILIARĂ	30
	Prezentare generală	30
	Deținerea de terenuri de către investitorii străini în Moldova	30
XVI.	FINANȚAREA AFACERILOR ÎN MOLDOVA	31

I. Prezentarea economică

Poziționarea strategică a Republicii Moldova le oferă companiilor acces atât la piețele eurasiatice, cât și la cele europene. Forța de muncă bine pregătită și costurile competitive, alături de proximitatea față de principalele centre de distribuție europene, fac din Moldova o destinație atractivă pentru extinderea afacerilor. Infrastructura logistică bine dezvoltată, incluzând transport feroviar, aerian și fluvial, consolidează rolul țării ca punct de legătură esențial între Europa și Marea Neagră. În plus, Moldova oferă diverse stimulente, cum ar fi facilități fiscale și proceduri vamale simplificate, prin intermediul zonelor economice, parcurilor industriale și parcurilor IT.

În pofida provocărilor precum războiul din Ucraina, criza energetică și seceta severă, Moldova a reușit să creeze o bază solidă pentru dezvoltarea economică viitoare. Se estimează că economia va crește cu 3,9% în 2025 și respectiv cu 4,5% în 2026,¹ depășind multe dintre țările din Comunitatea Statelor Independente și poziționând Moldova pe o traiectorie de dezvoltare economică sustenabilă.

Negocierile în curs pentru aderarea la Uniunea Europeană, cu obiectivul de a obține statutul de membru cu drepturi depline până în 2030, creează oportunități semnificative pentru investitori. Acestea includ un climat de afaceri mai sigur, armonizarea reglementărilor cu standardele UE, acces la finanțare europeană și integrarea în spațiul economic european.

Principalii Indicatori Economici ai Republicii Moldova pentru 2024:

2.4

Populația (milioane)

3.6

Rata șomajului (%)

18.145

PIB (miliarde USD, estimat)

7,488

PIB per capita (USD curent)

71.9

Speranța de viață la naștere (ani)

Moldova's International Ratings²

Ratingul Fitch	B+ (Stabil) martie 2025
Indicele de ușurință a derulării afacerilor	Locul 48 din 190 de țări
Raportul privind Dezvoltarea durabilă	Locul 25 din 166 de țări
Indicele percepției corupției 2023	Locul 76 din 180 de țări
Indicele libertății economice 2025	Locul 97 din 176 de țări
Indicele de cunoaștere a limbii engleze 2024	Locul 39 din 116 țări
Indicele global de inovare 2024	Locul 68 din 100 țări
Clasamentul Global Soft power 2025	Locul 125 din 193 de țări

¹ Potrivit raportului ONU Situația și Perspectivile Economice Mondiale 2025, Fondul Monetar Internațional estimează că PIB-ul Republicii Moldova ar putea crește cu 3,7% în 2025. Banca Mondială anticipează o creștere de 3,9%, Comisia Europeană prognozează 3,8%, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare estimează o creștere de 2%, iar agenția de rating Fitch prevede 3,6%. <https://www.imf.org/en/Countries/MDA>; <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/1ec6c88ebadf43eb174efb8bab3d8452-0080012024/original/Moldova-Economic-Update.pdf>

² Surse: Indicele de percepție a corupției: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>; Indicele Libertății Economice: <https://www.heritage.org/index/pages/country-pages/moldova>; Indicatori de guvernare la nivel mondial: <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators>; Evaluări de credit: <https://tradingeconomics.com/country-list/rating>

II. Descoperiți Moldova, poarta către creștere și inovație

Poziție strategică

- Republica Moldova, situată la intersecția dintre Europa și Asia, oferă acces facil atât la piețele Uniunii Europene (UE), cât și la cele ale Comunității Statelor Independente (CSI). Aflată la doar una până la trei ore de zbor de principalele destinații europene, Moldova este un hub ideal pentru extinderea afacerilor.
- La confluența râurilor Dunărea și Prut se află Giurgiulești, un port dinamic al Moldovei. Acesta reprezintă poarta de acces a țării în acest nod strategic și gestionează transportul de cereale, petrol și pasageri.

Sistem fiscal favorabil

- Impozitul pe profit de 12% (impozite reduse pentru anumite zone),
- Zero impozit pe profit reinvestit,
- Taxă pe valoarea adăugată (TVA) de 20% (cote mai mici pentru anumite bunuri și servicii),
- Contribuții la asigurările sociale de 24%,
- Taxă unică de 7% pe cifra de afaceri pentru companiile din Moldova IT Park.

Acorduri de trade agreements

- 47 de acorduri de liber schimb, inclusiv Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător UE-Moldova (DCFTA), Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA), Organizația pentru Democrație și Dezvoltare GUAM (Georgia, Ucraina, Azerbaidjan și Moldova), Asociația Europeană a Liberului Schimb (EFTA) și acorduri cu Turcia și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (Regatul Unit) oferind acces la o piață de peste 880 de milioane de consumatori,
- Acordul de Asociere UE-Moldova (AA), inclusiv DCFTA, asigură acces preferențial la piața UE și sporește atractivitatea Moldovei în contextul negocierilor de aderare la UE,
- Republica Moldova este membră a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC).

Stimulente și garanții pentru investiții

- Investitorii beneficiază de scutiri fiscale, facilități economice și zone cu proceduri vamale simplificate,
- Legislația moldovenească asigură protecție egală pentru investitorii locali și străini,
- Ajutor de stat pentru industrii specifice: electronică, chimică și farmaceutică, producție de mașini și piese auto, textile și îmbrăcăminte, materiale de construcții și industria alimentară.

Ușurință în derularea afacerilor

- 65% dintre serviciile publice pentru afaceri sunt digitalizate, cu obiectivul de a ajunge la 100%,
- Platformă online unică pentru eliberarea autorizațiilor,
- Înregistrarea rapidă online a entităților juridice,
- Regim fără vize pentru cetățenii a peste 100 de țări și permis de muncă simplificat pentru cetățenii a 47 de țări.

Forță de muncă competitivă

- Moldova oferă o forță de muncă tânără, educată și multilingvă, cu salarii competitive. Domeniile cu expertiză solidă includ IT, agricultură și producție. Moldovenii vorbesc fluent româna și rusa, iar mulți sunt cunoscători de engleză, franceză, italiană, spaniolă și germană. În unele regiuni se vorbește și bulgara, ucraineana și turca.

Reforme și îmbunătățirea climatului de afaceri

- Guvernul este angajat în reforme, măsuri anticorupție și reducerea birocrăției pentru a crea un mediu de afaceri predictibil și atractiv.

Dezvoltarea infrastructurii

- Îmbunătățiri continue în rețeaua rutieră, telecomunicații și infrastructura energetică, susținute de finanțare internațională, contribuie la dezvoltarea mediului de afaceri din Moldova.
- Oportunități de achiziții publice: Proiecte majore de infrastructură în energie regenerabilă, apă, poduri, drumuri, căi ferate și altele.

Oportunități în domeniul energiei regenerabile

- Guvernul promovează dezvoltarea energiei regenerabile, vizând o creștere semnificativă a ponderii acesteia în mixul energetic național.
- Lansarea de licitații publice pentru achiziția unor cantități mari de energie regenerabilă.

Potențial agricol

- Datorită solului fertil și climatului favorabil, Moldova excelează în agricultură și agro-business, inclusiv în producția de vin renumită la nivel mondial.

Sectorul IT în dezvoltare

- Moldova IT Park este un ecosistem digital unic în Europa, oferind un impozit fix de doar 7% pe cifra de afaceri.

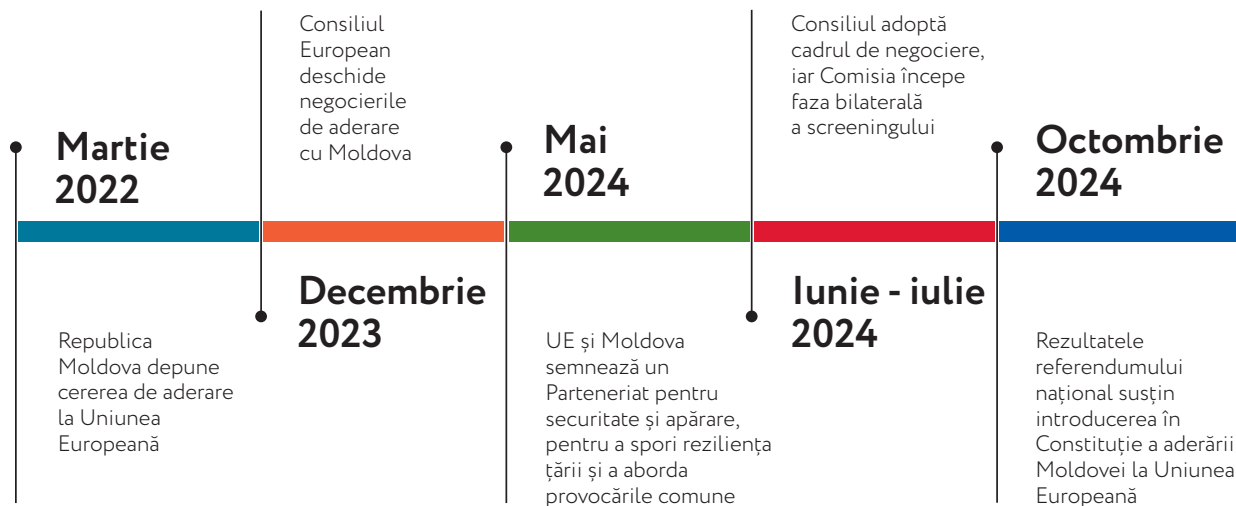
Turism cultural

- Moldova dispune de un bogat patrimoniu cultural și peisaje atractive, oferind oportunități neexploatate în turism și investiții în infrastructura hotelieră.
- Regim fără vize pentru cetățenii din UE, Regatul Unit, CSI, țările membre CEFTA, SUA, Canada, Japonia, Coreea de Sud, Emiratele Arabe Unite, Australia, Israel, Turcia, Noua Zeelandă, precum și anumite țări din America de Sud și Asia, pentru șederi de până la 90 de zile în decurs de șase luni³.

³ <https://mfa.gov.md/en/content/visa-regime-foreigners>

III. Pe calea aderării la Uniunea Europeană⁴

Republica Moldova a continuat să facă progrese pe calea aderării la Uniunea Europeană (UE)

Biroul Național pentru Integrare Europeană din Moldova a elaborat Programul Național de Aderare la Uniunea Europeană 2025–2029 și l-a supus consultărilor publice.

În octombrie 2024, Comisia Europeană a adoptat un Plan de creștere pentru Republica Moldova, în valoare de 1,9 miliarde EUR, susținut de un Fond pentru reformă și creștere pentru perioada 2025–2027. Planul de creștere se bazează pe trei piloni principali:

- susținerea reformelor socioeconomice și fundamentale ale Moldovei;
- îmbunătățirea accesului Moldovei la piața unică a UE;
- creșterea sprijinului financiar în perioada 2025–2027 prin Fondul pentru reformă și creștere pentru Moldova.

În februarie 2025, președinția Consiliului și negociatorii Parlamentului European au ajuns la un acord provizoriu privind stabilirea Fondului pentru reformă și creștere pentru Moldova, care va oferi până la 385 milioane EUR sub formă de granturi și 1,5 miliarde EUR sub formă de împruturi cu condiții favorabile între 2025 și 2027, ca parte a Planului de creștere pentru Moldova.

Republica Moldova continuă să implementeze Acordul de asociere (AA), inclusiv zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (DCFTA).

⁴ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/858717b3-f8ef-4514-89fe-54a6aa15ef69_en?filename=Moldova%20Report%202024.pdf

IV. Investiții străine directe

Republica Moldova continuă să atragă tot mai multe investiții străine directe (ISD). În al treilea trimestru al anului 2024, ISD în Moldova au crescut cu 153,11 milioane USD. Istoric, între 1995 și 2024, ISD în Moldova au avut o valoare medie de 61,61 milioane USD.⁵

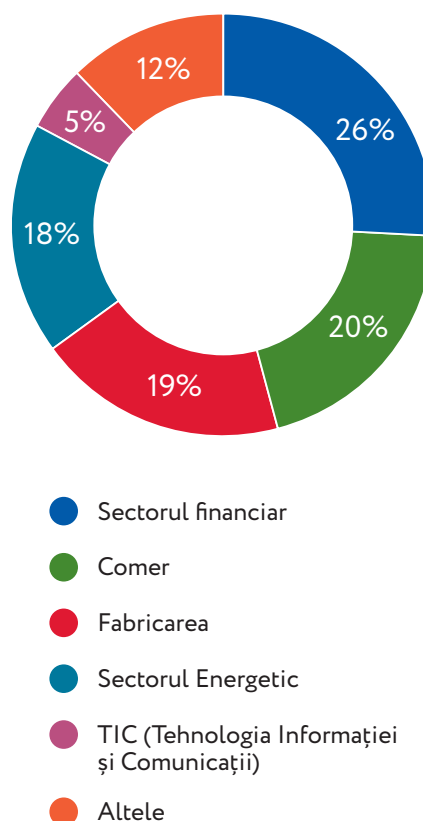
Întreprinderile cu ISD⁶ contribuie cu 18,7% din valoarea adăugată brută totală generată în economie, în special în sectoare precum: financiar și asigurări (58,5%), tehnologii informaționale și comunicații – TIC (44,8%), industria prelucrătoare (44,8%), furnizarea de energie electrică, căldură, gaze și apă (30,5%) și servicii administrative și de suport (21,8%).

În timp ce poziția internațională a investițiilor Moldovei a ajuns la 5.785,97 milioane USD la sfârșitul lunii septembrie 2024, activele financiare externe au fost de 8.178,91 milioane USD, în creștere cu 5,3% față de finalul anului 2023. Poziția pasivelor a crescut cu 1,7% în aceeași perioadă, ajungând la 13.964,88 milioane USD.

Din aceste investiții, 3.219,17 milioane USD erau realizate de investitorii din UE la sfârșitul lunii septembrie 2024 (+6,8% față de sfârșitul anului 2023).

Principalele destinații ale ISD includ industria prelucrătoare, serviciile financiare, comerțul și sectorul TIC în expansiune rapidă. Strategia națională de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pune accent pe agricultură, industria auto, externalizarea proceselor de afaceri (BPO), TIC și echipamente, în timp ce Programul național de dezvoltare industrială se concentrează pe produse electronice și chimice, producția de alimente și gestionarea deșeurilor.

ISD 2020–2023

Pentru investițiile în sectoare esențiale pentru securitatea națională, cum ar fi energia, inteligența artificială (IA), comunicațiile și transportul, este necesară aprobarea Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale importante.

Rețeaua extinsă de acorduri de liber schimb la care Moldova este parte include UE, Regatul Unit, Turcia și China și asigură un acces larg la piețe, făcând Moldova o destinație importantă pentru investitori globali.

⁵ <https://tradingeconomics.com/moldova/foreign-direct-investment>

⁶ https://invest.gov.md/wp-content/uploads/2024/12/ISD-Studiu_Impact_Eng_12-09-2024.pdf

Moldova: Un Hub pentru investitori din peste 60 de țări și peste 10.000 de companii străine

INVESTITORI-CHEIE ÎN MOLDOVA

Locații în Moldova — Bălți (2 unități), Chișinău, Cahul
Numărul total de angajați în Moldova — aproximativ 5.000.

Grupul DRÄXLMAIER furnizează producătorilor auto de top sisteme moderne de cablaje, interioare de lux, componente electrice și electronice și sisteme de stocare pentru mobilitatea electrică. Compania are aproximativ 60 de locații în mai mult de 20 de țări, cu peste 60000 de angajați în întreaga lume. Compania a fost fondată în Germania în 1958. Fiind o afacere de familie, gândirea responsabilă și cu accent pe viitor întotdeauna au stat la baza succesului ei economic.

Compania acoperă întregul lanț de producție, de la ideea inițială, procesul de dezvoltare și producție și până la livrarea produselor la liniile de asamblare ale producătorilor auto de clasă premium.

Grupul DRÄXLMAIER a venit în Moldova în 2007 și a deschis prima fabrică de cablaje electrice în mun. Bălți. Compania a investit masiv în Moldova. În 2011, DRÄXLMAIER a deschis a doua fabrică în Bălți. În 2016 - 2017 a avut loc extinderea celei de-a doua fabrici din Bălți. Tot în 2017, a fost luată decizia de a deschide o a treia fabrică pentru producția de cablaje electrice în Republica Moldova. Noua locație situată în Cahul a fost inaugurată în 2019. În fabricile DRÄXLMAIER din Moldova sunt produse module electrice și fascicule de cabluri pentru clienții premium din industria auto.

Compania DRÄXLMAIER în Moldova este un partener responsabil al regiunii. Responsabilitatea socială a companiei se concentrează pe patru domenii principale: social, educație, sport și cultură.

Totodată, compania DRÄXLMAIER în Moldova ocupă pionieratul în domeniul Învățământului Dual. În 2014, a fost inițiat cel dintâi Program de Învățământ Dual din țară, iar după un an, primii absolvenți au fost angajați în cadrul companiei. Grupul DRÄXLMAIER oferă angajaților un mediu de lucru atractiv, la cele mai înalte standarde. În plus, compania în continuare investește în educația și instruirea angajaților din momentul angajării.

Poveste de Succes: ROCA INDUSTRY

ROCA Industry, un holding industrial românesc specializat în materiale de construcție, este listat pe Bursa de Valori din București. Compania a marcat o etapă strategică în dezvoltarea sa prin extinderea în Republica Moldova. Intrarea ROCA Industry pe piața din Republica Moldova a fost marcată de achiziția Terra Impex, un important producător de plasă din fibră de sticlă, și Europlas Lux.

ROCA Industry a anunțat că dorește să transforme filiala sa din Moldova, Terra Impex SRL, în cel mai mare producător de plasă din fibră de sticlă din Europa de Est. Terra Impex este situată în Zona Economică Liberă Vulcănești. Compania produce plasă din fibră de sticlă, utilizată pentru izolația termică a clădirilor. Plasa este exportată în România, Grecia, Italia și alte țări din Uniunea Europeană.

ROCA Industry a intrat pe piața moldovenească în 2022, într-un context geopolitic volatil. În ciuda provocărilor, compania a reușit să își consolideze poziția prin parteneriate strategice și investiții semnificative. Până în prezent, holdingul a creat aproximativ 210 locuri de muncă, stimulând economia locală și susținând creșterea sectorului de construcții.

Poveste de Succes: ENDAVA

Endava este un important furnizor de servicii tehnologice de generație următoare, care își ajută clienții să genereze un impact real și să aducă schimbări semnificative.

Prin combinarea ingineriei de clasă mondială, a expertizei solide specifice industriei și a unei abordări centrate pe client, Endava acordă consultanță și colaborează cu clienții pentru a crea soluții tehnologice care susțin transformarea și ajută companiile să aibă succes în transformarea digitală bazată pe inteligență artificială.

Clienții Endava activează în domenii precum plăți, asigurări, finanțe și bănci, tehnologie, media, telecomunicații, sănătate și științele vieții, mobilitate, retail și bunuri de consum. La 31 decembrie 2024, Endava avea 11.668 de angajați care ajută clienții să creeze noi oportunități în locații din Europa, America, Asia-Pacific și Orientul Mijlociu. Compania are sediul în Londra și și-a listat acțiunile la Bursa de Valori din New York în anul 2018.

Poveste de Succes: PREMIER ENERGY

Companiile Premier Energy din Moldova reprezintă o poveste de succes, marcând 25 de ani de activitate. Începuturile lor datează din anul 2000, când grupul spaniol Union Fenosa a achiziționat trei din cele cinci companii de rețea de energie electrică de stat. La acea vreme, sectorul energetic al Moldovei se afla într-o criză severă, cu pierderi mari de energie și venituri scăzute.

Datorită implementării unui nou model de management corporativ orientat spre eficiență, aplicării celor mai bune practici și standarde europene de etică în afaceri, implementării unui sistem modern de management al oamenilor bazat pe eficiență și utilizării de noi tehnologii și sisteme informatice, toate indicatorii de calitate au fost îmbunătățiți. Compania a investit aproximativ 362 milioane de euro în modernizarea și automatizarea rețelei pentru a îmbunătăți eficiența, a crește calitatea serviciilor și a reduce pierderile de energie în rețea.

În prezent, Premier Energy face parte dintr-un grup important din Europa de Est, Premier Energy PLC, listat la Bursa de Valori din București, și joacă un rol semnificativ în tranziția energetică a Moldovei. Grupul are o capacitate instalată de 28,3 MW de energie regenerabilă și alte 4,6 MW în construcție în Moldova. Compania deține, de asemenea, acorduri de achiziționare a energiei electrice cu 104 centrale de energie regenerabilă și este o parte importantă în responsabilitatea de echilibrare a rețelei, oferind servicii de prognoză a producției de energie electrică și vânzări de energie la preț negociat, precum și vânzări de gaze pe piața spot și pe piața forward.

Această creștere substanțială reflectă angajamentul puternic al Premier Energy Group de a dezvolta sectorul energetic al Republicii Moldova, susținând tranziția către surse de energie regenerabilă, atât pe plan local, cât și pe piețele internaționale, contribuind astfel la securitatea energetică a Moldovei.

Poveste de Succes: KNAUF

Knauf este cel mai mare producător de materiale de construcție de brand pe piața din Moldova. Knauf reprezintă inovație, calitate și sustenabilitate. Gama completă de produse Knauf, care include sisteme de gips-carton, soluții de tencuială și plafoane, precum și materiale inovatoare de izolație, permite realizarea unor proiecte de construcție sustenabile și eficiente în întreaga lume.

V. Oportunități de investiții în Moldova

Ajutor de stat pentru investițiile în industrii

Moldova oferă oportunități atractive de investiții, susținute de locația sa geografică, forța de muncă calificată și politicile fiscale favorabile, inclusiv un impozit pe profit din activități comerciale de 12%, cote de TVA între zero și 20%, și stimulente fiscale țintite în diverse sectoare.

Guvernul Moldovei oferă Ajutor de stat pentru investițiile în industrii, pentru perioada 2025–2036, în cadrul Planului Național de Industrializare pentru perioada 2024-2028.

Guvernul preconizează rambursarea a până la 60% din investițiile efectuate de companii în extindere și dezvoltare, în următoarele șase domenii:

Industrii

	Produse electronice
	Industria chimică și farmaceutică
	Producția de echipamente și piese auto
	Textile și îmbrăcăminte
	Industria materialelor de construcții
	Industria alimentară

Ajutorul de stat va fi acordat conform formulei: 25% va fi oferit sub formă de granturi nerambursabile, iar 75% din suma rambursată va fi alocată sub formă de scutiri de impozit pe profit de 50%.

Pentru a fi eligibile pentru acest mecanism de sprijin, investițiile companiei trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie o investiție nouă;
- valoarea minimă 10 milioane MDL (lei moldovenești);
- să se realizeze în sectoarele industriei prelucrătoare.

Conform Programului național de dezvoltare industrială, se preconizează investiții totale în valoare de peste 500 milioane EUR până în 2036. Cererile pot fi depuse la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării: <https://mded.gov.md/>.

Sectorul Tehnologia Informației și Comunicații (TIC)⁷

Industria TIC a Moldovei a înregistrat o dezvoltare remarcabilă, impulsionată de cererea puternică, dinamica competitivă și inițiativele strategice. Țara dispune de o infrastructură de telefonie mobilă robustă, cu internet de mare viteză⁸ la preț convenabil, clasat printre primele 60 din lume.

Guvernul a jucat un rol esențial în această creștere, Moldova fiind clasată în zona superioară în Indexul de Dezvoltare a Guvernării Electronice al ONU datorită serviciilor publice digitale eficiente.

⁷ Detalii despre dezvoltarea sectorului TIC sunt disponibile aici: Prezentare generală a sectorului TIC: https://ict.md/wp-content/uploads/publication/Moldova-ICT-overview-21-22_9mb_final_compressed.pdf și ghidul de investiții în IT pentru Moldova: <https://mitp.md/p/public/files/IT%20Investment%20Guide%20for%20Moldova.pdf>

⁸ Moldova se află în primele 60 de țări din lume conform Ligii mondiale de viteză în bandă largă 2024 <https://bestbroadbanddeals.co.uk/broadband/speed/worldwide-speed-league/>

Companiile din sectorul TIC din Parcul IT Moldova beneficiază de un impozit avantajos pe cifra de afaceri de 7%.

Sectorul TIC contribuie cu aproximativ 7% la PIB-ul Moldovei. În 2023, exporturile TIC au depășit 580 milioane USD, marcând o trecere către produse și servicii IT de înaltă valoare și orientate spre export. Țara dispune de un grup puternic de profesioniști în TIC, peste 11% dintre absolvenții din fiecare an provenind din informatică și domenii conexe, în special din programele TIC.

Aproape 80% din producția IT este exportată către parteneri majori, cum ar fi SUA, Regatul Unit, Franța, Germania, Țările de Jos și România.

Guvernul Moldovei a aprobat Strategia de transformare digitală 2023–2030, care conturează viziunea sa pentru dezvoltarea digitală a țării.

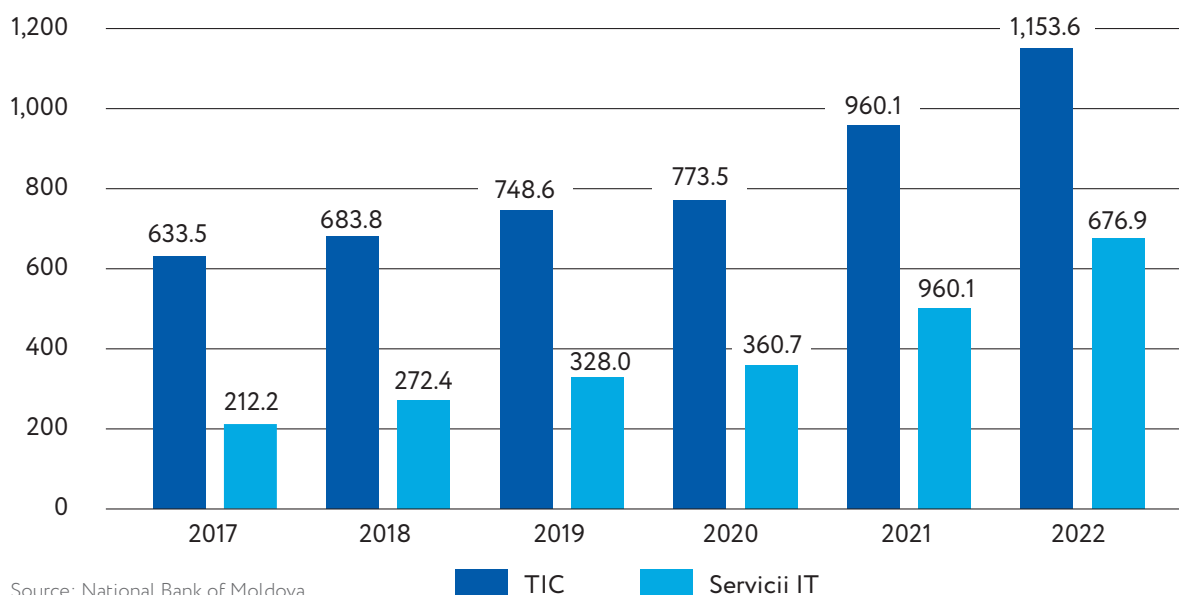
Energia regenerabilă⁹

Sectorul energiei regenerabile din Moldova se dezvoltă rapid, oferind oportunități interesante pentru investitorii dornici să facă parte din transformarea verde a țării. Cu un potențial considerabil de energie eoliană și solară, Moldova își reconfigurează viitorul energetic prin politici progresive, tehnologii avansate și o creștere semnificativă a investițiilor.

Moldova investește în infrastructura sa energetică, inclusiv în modernizarea rețelei, pentru a o ajusta la capacitățile suplimentare din surse regenerabile și a asigura o distribuție fiabilă a energiei.

Până la sfârșitul anului 2024, capacitățile instalate ale centralelor electrice regenerabile, inclusiv cele solare, eoliene, hidroelectrice și biogaz, au ajuns aproape la 580 MW. Contribuția energiei regenerabile la consumul final de electricitate a fost de aproximativ 16,72% în 2024. Obiectivul este ca această contribuție să ajungă la 30% până în 2030.

Evoluția vânzărilor în sectorul TIC

⁹ More details are available here: https://invest.gov.md/wp-content/uploads/2024/09/RES-Infographics_Invest-Moldova_2024.pdf

Guvernul a luat măsuri pentru atingerea acestui obiectiv, inclusiv lansarea de licitații pentru proiecte de energie regenerabilă, acordarea priorității a avizelor pentru conectarea la rețea și implementarea unor scheme de sprijin cu preț fix. Aceste măsuri sunt în concordanță cu proiectul Planului Național Integrat pentru Energie și Climă al Republicii Moldova și cu obligațiile față de Comunitatea Energetică care stabilesc obiective pentru: utilizarea energiei regenerabile, eficiența energetică și emisiile de gaze cu efect de ser.

Guvernul are ca obiectiv adăugarea a 165 MW de capacitate regenerabilă (60 MW eolian și 105 MW fotovoltaic). În acest scop, pe 31 octombrie 2024 au fost lansate primele licitații pentru capacități mari. Licitările ar putea atrage investiții de aproximativ 190 milioane EUR în acest sector.¹⁰

Creșterea de trei ori a capacității față de 2022 și de opt ori față de 2020 se datorează politicilor statului în domeniu.

În Moldova, există trei mecanisme de sprijin pentru producătorii de energie verde pentru a asigura achiziționarea surplusului de energie livrat în rețea și pentru a-i ajuta pe aceștia să-și recupereze investițiile:

- Facturarea netă, care a înlocuit contorizarea netă începând cu 1 ianuarie 2024, aplicabilă producătorilor mici cu instalații destinate consumului propriu.
- Tarif fix pe 15 ani — pentru parcuri și centrale de până la 4 MW de energie eoliană sau biogaz (fără limită de capacitate).
- Preț fix, valabil 15 ani, pentru parcuri și centrale mai mari de 1 MW fotovoltaic sau 4 MW eolian, capacități atribuite prin licitații.¹¹

Sectorul agricol¹²

Agricultura este punctul forte în economia Moldovei, solurile fertile de cernoziom acoperind 75% din teritoriu, ceea ce îl face ideal pentru culturi anuale și perene. Aceste soluri, mai ales în regiunile din nord, beneficiază de microclimate diverse, sporind capacitățile de producție agricolă.

Sectorul agricol contribuie cu aproximativ 12% la PIB-ul țării. Printre exporturile semnificative se numără fructele proaspete, vinul, legumele, nucile, mierea, carnea, produsele lactate și păsările de curte:

- Moldova s-a clasat pe locul opt printre cei mai mari exportatori de prune din lume în 2024, principalele destinații de export fiind România, Ucraina, Bulgaria, Italia și Maroc.
- Moldova este printre primii 10 producători și exportatori de nuci din lume, și piețele sale cele mai mari pentru exportul de nuci sunt Germania, Franța și România.

Începând cu 2023, șapte categorii de produse agricole moldovenești beneficiază de acces nelimitat pe piața europeană, ceea ce a dus la dublarea exporturilor de struguri și prune, și la o creștere de zece ori a exporturilor de mere și cireșe către UE.

Începând cu 1 aprilie 2025, Moldova va putea exporta fructe și alte produse către Elveția, Norvegia, Islanda și Liechtenstein fără a plăti taxe vamale sau beneficiind de tarife reduse.

Producția de vin reprezintă aproximativ 15% din producția agricolă. Moldova se află printre cei mai mari producători de vin din lume.

Exporturile de produse agricole au crescut în 2024: exporturile de semințe și fructe oleaginoase au crescut cu 28,4%, cele de legume și fructe cu 10,6%, iar cele de băuturi alcoolice și nealcoolice cu 17,2%. De asemenea, exporturile de animale vii au crescut de 1,9 ori în 2024.

¹⁰ <https://energie.gov.md/en/content/winter-record-over-20-moldovas-electricity-consumption-covered-renewable-sources-sunday>

¹¹ <https://www.energie.gov.md/en/content/installed-renewable-power-plants-moldova-reach-total-capacity-580-mw-end-december>

¹² Mai multe detalii sunt accesibile aici: <https://invest.gov.md/wp-content/uploads/2024/07/11-06-Agriculture-2024.pdf>

VI. Deschiderea unei afaceri și desfășurarea activității economice în Moldova

Moldova revoluționează investițiile oferind soluții inovative, contactless, pentru a sprijini activitățile economice la distanță și a crea un mediu fără obstacole pentru investiții.

Înregistrare rapidă a companiilor

Companiile sunt considerate oficial înființate în ziua înregistrării la Agenția Servicii Publice, asigurând un proces rapid și simplu pentru antreprenori.

Proceduri simple pentru investitorii străini

Investitorii străini pot înființa firme fără a fi prezenți fizic în Moldova. Se emit identificatori personali unici de la distanță, eliminând necesitatea documentelor de identitate moldovenești.

Soluții digitale avansate

Instrumente precum eKYC, eNotary și MobiSign asigură procese de identificare, autentificare și documentare digitale securizate și eficiente. Aceste soluții sunt benefice în special pentru diaspora moldovenească și investitorii străini.

Acte notariale electronice

Cadrul legal din Moldova permite actele notariale electronice, reducând dependența de documentația fizică și facilitând tranzacții mai rapide.

Accesibilitate în limba engleză

Formularele pentru companii, informațiile, documentele constitutive, permisele și interacțiunile cu Agenția Servicii Publice sunt disponibile în limba engleză, asigurând accesul facil pentru cei care nu vorbesc limba română.

Cele mai utilizate tipuri de companii sunt:

Societate cu răspundere limitată (SRL)

- Cea mai populară formă de organizare, disponibilă pentru persoane fizice și juridice, atât locale, cât și străine.
- Capitalul social (minimum 1 MDL) poate include imobile, creanțe și alte bunuri/-drepturi împărțite în părți sociale transferabile.
- Asociații nu sunt răspunzători personal; compania răspunde doar cu patrimoniul său.
- Poate desfășura orice activitate economică permisă de legislație.

Societate pe acțiuni (SA)

- Este ideală pentru întreprinderi mari și atragerea de investiții. Poate fi deținută total sau parțial de investitori străini.
- Standardele de raportare, fiscalitate și transparență sunt înalte.
- Număr nelimitat de fondatori.
- Capital social minim de 600.000 MDL (aproximativ 30.000 EUR), împărțit în acțiuni negociabile.
- Această formă de organizare este necesară pentru anumite tipuri de activitate (de exemplu, bănci și asigurări).

Sucursală

- Funcționează ca o extensie a unei companii fără statut de entitate juridică separată.
- Procedura de înființare urmează etape similare cu înregistrarea unei companii.

Servicii electronice pentru înregistrarea companiilor¹³

Moldova oferă un proces simplificat de înființare a companiilor, cu două opțiuni simplificate:

- Înregistrare în persoană: La ghișeul Agenției Servicii Publice (ASP).
- Înregistrare online: Permite antreprenorilor la distanță să înregistreze electronic companii, prin e-mail la **inregistrare.ud@asp.gov.md**, utilizând documente semnate cu semnătura electronică recunoscută/emisă în Republica Moldova.

Pașii pentru înregistrare online:

Alege metoda de înființare a companiei.

Verifică disponibilitatea numelui companiei în Registrul de Stat al Entităților Juridice și înregistrează-l la ASP.

Depune cererea și documentele (online) la Registratura ASP.

Registratura verifică respectarea cerințelor legale.

Decizia se ia în termen de 24 de ore: aprobare sau respingere.

Primește Numărul de Identificare de Stat (IDNO), care servește și drept cod fiscal.

Înregistrare automată la autoritățile fiscale, statistice, de asigurări medicale și sociale.

Entitatea juridică este înregistrată la data deciziei.

Detaliile înregistrării sunt publicate în buletinul electronic, inclusiv:

- numele companiei și forma de organizare;
- data înregistrării și IDNO;
- sediul social și numele administratorului.

Documente post-înregistrare:

Explicația deciziei de înregistrare sau respingere

Documentul de constituire sau orice modificări, dacă este cazul

Extras din Registrul de Stat (disponibil la cerere)

¹³ Îndrumări detaliate disponibile aici: <https://www.asp.gov.md/sites/default/files/servicii/persoane-juridice/en-ghid-pt-inregistrarea-electronica-a-UD-04.04.2024.pdf>

VII. Proprietatea intelectuală și Protecția datelor

Moldova oferă un cadru solid, aliniat la standardele europene, pentru protecția proprietății intelectuale și a datelor cu caracter personal, pentru a atrage investitori globali.

Proprietatea intelectuală:

- **Protecții legale solide:** Reglementată de legi cuprinzătoare, precum Legea din 2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, armonizată cu directivele UE pentru a răspunde provocărilor moderne.
- **Drepturi egale pentru investitorii străini:** Persoanele fizice și juridice străine beneficiază de aceleași drepturi de proprietate intelectuală ca și cetățenii Republicii Moldova.
- **Securitatea brevetelor și mărcilor comerciale:**
 - **Brevete:** Valabilitate 20 de ani.
 - **Mărci comerciale:** Protejate 10 ani, cu posibilitatea de reînnoire pe perioadă nelimitată.
 - **Desene industriale:** Protejate până la 25 de ani, asigurând protecția desenelor/modelelor unice.
- **Acoperire cuprinzătoare:** Drepturile de autor protejează lucrările pe toată durata vieții autorului și încă 70 de ani.

Protecția datelor personale:

- **Aliniere la Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR):** Cadrul legislativ al Moldovei este parțial aliniat la GDPR, iar scopul este de a se ajunge până în 2026 la respectarea integrală a reglementărilor.
- **Standarde de securitate a datelor:** Operatorii de date trebuie să implementeze măsuri stricte pentru a preveni accesul neautorizat, inclusiv evaluări de securitate periodice.
- **Drepturile persoanelor vizate:** Persoanele pot accesa, corecta, șterge sau obiecta la prelucrarea datelor lor, și există reguli stricte în caz de încălcare a acestor drepturi.
- **Transferuri internaționale de date:** Se permite libera circulație a datelor în relația cu țările care respectă standardele de protecție, susținută de clauze contractuale.

Legislația modernizată privind proprietatea intelectuală și protecția datelor din Moldova creează un mediu securizat și favorabil investitorilor, stimulând inovațiile și încrederea.

VIII. Garanții pentru investiții

Cadrul legislativ al Moldovei, inclusiv Legea nr. 81/2004 privind investițiile în activitatea de antreprenariat, oferă un mediu stabil și transparent pentru investitori. Următoarele măsuri de protecție legale sunt aliniate cu acordurile internaționale de comerț și tratatele bilaterale de investiții la care Moldova este parte, asigurând securitatea și predictibilitatea investițiilor:

- **Libertatea de a investi:** Investitorii pot activa în orice sector, respectând legislația aplicabilă și limitările specifice legate de securitatea națională.
- **Non-discriminare și egalitate de tratament:** Legislația moldovenească prevede modul în care sunt tratați investitorii străini, asigurându-se că aceștia beneficiază de aceleași drepturi și obligații legale ca și investitorii locali.
- **Protecția drepturilor de proprietate:** Investitorii străini au dreptul să dețină, să folosească, să închirieze și să dispună de proprietăți în Moldova. Cadrul legal garantează drepturi de proprietate sigure asupra bunurilor mobile și imobile, inclusiv proprietăți comerciale, capacități industriale și imobiliare (cu excepția terenurilor agricole și forestiere).
- **Protecție împotriva exproprierii:** Legislația interzice exproprierea sau naționalizarea ilegală a bunurilor private. Exproprierea este permisă doar în cazuri de necesitate publică și trebuie să îndeplinească următoarele condiții: (1) bază legală, (2) proces nediscriminatoriu și (3) compensare echitabilă.
- **Compensarea daunelor:** Investitorii au dreptul la compensare pentru daunele cauzate de măsuri ilegale sau neluarea de măsuri de către autoritățile guvernamentale. Compensarea include pierderile reale și profiturile pierdute, asigurându-se că investitorii nu sunt defavorizați în mod injust.
- **Transferul liber al profitului:** Investitorii străini au dreptul de a repatria liber capitalul, dividendele și alte venituri din investițiile lor în Moldova, după îndeplinirea obligațiilor fiscale. Aceasta include transferul profiturilor nete, al dividendelor și plăților de dobânzi din investițiile externe; repatrierea capitalului în urma lichidării sau vânzării activelor; fără restricții valutare la conversia leului moldovenească în monede liber convertibile; respectarea reglementărilor anti-spălare a banilor și a reglementărilor fiscale pentru a asigura transparența și integritatea financiară.
- **Protecția investițiilor:** Moldova este parte a 34 de tratate bilaterale de investiții care oferă protecții legale suplimentare investitorilor străini.¹⁴
- **Legislație fără aplicare retroactivă:** Legile din Moldova garantează că modificările legislative care afectează negativ investițiile existente nu se aplică retroactiv. Acest lucru asigură că investitorii care intră pe piață în baza unor reglementări specifice vor rămâne protejați de schimbările bruște de politică ce ar putea afecta negativ interesele lor financiare.

¹⁴ Lista completă este disponibilă aici: <https://mded.gov.md/domenii/cooperare-economica-internationala/acorduri/>

IX. Sistemul fiscal – comparație cu alte sisteme

Sistemul fiscal din Moldova este conceput pentru a stimula investițiile și a impulsiona creșterea economică, oferind transparență și eficiență. Iată principalele elemente pe care investitorii trebuie să le cunoască:

Impozit pe venit din activitatea de întreprinzător:

- **Cota:** Cota standard a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător este de 12%.
- **Baza impozabilă:** Impozitul se aplică veniturilor obținute din întreaga lume de companiile rezidente în Moldova și veniturilor obținute din Moldova de companiile nerezidente.
- **Profit reinvestit:** Cota zero se aplică profitului obținut în perioada 2023–2025 de către întreprinderile micro, mici și mijlocii (IMM-uri) în cadrul regimului standard al impozitului pe venit, care au reinvestit acele sume în companie (sumele nu au fost plătite ca dividende);
- **Zona specifică:** Sunt disponibile stimulente specifice pentru rezidenții parcurilor IT, ai zonelor economice și parcurilor industriale (vezi Capitolul XIII mai jos).

Taxa pe valoarea adăugată (TVA):

- **Cota standard:** cota TVA este de 20%.
- **Cote reduse:** Anumite bunuri și servicii beneficiază de o cotă redusă de 8% (de exemplu, produsele farmaceutice, gazele naturale, serviciile hoteliere, de restaurant și catering).
- **Excepții:** Serviciile financiare, serviciile medicale, serviciile educaționale și alte servicii specifice sunt scutite de TVA.

Impozit cu reținere la sursa de plată

Dividende: Se aplică un impozit reținut la sursa de plată de 6% asupra dividendelor plătite acționarilor nerezidenți, fie persoane fizice, fie persoane juridice (cu excepția distribuirii profiturilor din perioada 2008–2011).

Excepțiile aplicabile sunt următoarele:

- Cotă zero pentru dividendele plătite acționarilor rezidenți (adică între două entități rezidente).
- Cotă de 15% pentru dividendele plătite din profitul obținut în perioada 2008–2011, aplicabilă atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice rezidente și nerezidente.

Dobânzi și redevențe: Se aplică un impozit reținut la sursa de plată de 12% asupra dobânzilor și redevențelor plătite nerezidenților.

Alte plăți: Diverse alte plăți către nerezidenți pot fi supuse unui impozit cu reținere la sursă, cu cote variabile, așa cum este rezumat în tabelul de mai jos.

Cote aplicabile	Nerezident	Rezident
Dividende	6% / 15%	0% / 6% / 15%
Redevențe	12%	12%
Dobânzi	12%	6%
Creștere de capital	12%	12%
Servicii	12%	12%
Salarii	12%	12%
Alte venituri	12%	12%
Câștiguri din jocuri de noroc	—	18%
Venituri din campanii promoționale	—	12% > 29.700 MDL
Venituri din loterii și pariuri sportive	—	18% > 297 MDL

Cadrul fiscal clar al Moldovei permite funcționarea eficientă a companiilor, care beneficiază de cote de impunere competitive, ceea ce face din țară o opțiune atractivă pentru investitori.

Conformare și raportare:

Declarații impozit pe venit din activitatea de întreprinzător:

Companiile trebuie să depună declarațiile fiscale anuale până pe 25 martie a anului următor, pentru raportarea la timp a veniturilor.

Declarații TVA:

Acestea trebuie depuse lunar până pe data de 25 a lunii următoare pentru respectarea reglementărilor.

Declarații pentru impozitul pe venit, reținut la sursă:

Companiile sunt obligate să depună aceste declarații până pe data de 25 a lunii următoare.

Persoane fizice:

Impozitul pe venitul persoanelor fizice

12%

Contribuții:

- Contribuția la asigurările sociale de 24% pentru angajator.
- Contribuția la asigurările de sănătate de 9% pentru angajat.

Deductions:

Persoanele fizice pot deduce cheltuieli precum dobânzile la credite ipotecare, costurile educației și cheltuielile medicale, oferind oportunități pentru economii la impozitare.

Informații impozite standard comparative în regiune¹⁵

	Moldova	Polonia	România	Letonia
Cota impozitului pe venitul companiilor (%)	12	19	16	20 (se plătește numai când profiturile sunt distribuite)
Cota impozitului pe venitul persoanelor fizice (%)	12	32 plus impozit de solidaritate de 4% pentru veniturile care	10	33
Cota standard a TVA (%)	20	23	19	21
Cotele impozitului cu reținere la sursă (%) (dividende/dobânzi/redevențe)	Rezidenți: 6* / 12 / 12; Nerezidenți: 6* / 12 / 12; *15% din dividendele aferente profitului realizat în perioada 2008-2011; Fără impozit cu reținere la sursă pentru dividendele distribuite către entități juridice rezidente	Rezidenți: 19 / NA / NA; Nerezidenți: 19 / 20 / 20	Rezidenți: 10 / NA / NA; Nerezidenți: 10 / 16 / 16 (cotele pot fi reduce prin aplicarea Directivei UE privind societățile-mamă și filialele, a Directivei privind plățile de dobânzi și redevențe sau a unui tratat de evitare a dublei impunerii)	Rezidenți: NA; Nerezidenți: 0 / 0 / 0; Nerezidenți în paradis fiscal: 20 / 20 / 20

¹⁵ Ce mai recentă actualizare pe baza informațiilor din februarie 2025

X. Piața muncii

În al treilea trimestru din 2024, forța de muncă a inclus 910.200 de persoane, dintre care 877.000 erau angajate. Rata șomajului național era de 3,6%.

Forța de muncă rămâne diversificată, femeile reprezentând 51,8% din forța de muncă activă. Gradul de ocupare este ușor mai mare în zonele urbane (50,3%) decât în regiunile rurale (49,7%), dar persistă dificultățile în obținerea unui loc de muncă stabil, în special în rândul tinerilor și al persoanelor din zonele rurale. Rata de ocupare pentru persoanele cu vârste între 20 și 64 de ani a crescut la 59,4%, semnalând un angajament pozitiv.

Potrivit datelor din al treilea trimestru al anului 2024, ocuparea era concentrată în agricultură (19,9%), servicii (58,5%) și industrie (13,5%), dar exista și o ocupare neoficială semnificativă în domenii precum agricultura și construcțiile, unde mulți muncitori nu au contracte formale. Aproape 14,7% din forța de muncă este angajată informal.

Pentru a aborda aceste probleme, Programul național pentru ocuparea forței de muncă pentru anii 2022–2026, în conformitate cu Acordul de Asociere (AA) cu UE, se concentrează pe combaterea muncii informale, promovarea incluziunii și creșterea ocupării, în special în rândul femeilor și al grupurilor vulnerabile.

Aspectele-cheie ale cadrului de angajare includ:

- **Programul de lucru:** Săptămâna de lucru standard este de 40 de ore, cu reglementări privind orele suplimentare pe baza contractelor colective și a celor specifice unor sectoare.
- **Concediu anual:** Angajații au dreptul la 28 de zile de concediu, în funcție de vechimea în muncă.

- **Perioada de probă:** De obicei între trei și șase luni, permițând o reziliere flexibilă cu preaviz minim și plată compensatorie.
- **Încetarea contractului:** Angajatorii trebuie să respecte obligațiile legale, inclusiv perioadele de preaviz și plata compensatorie, acolo unde este cazul.
- **Salariul minim:** Guvernul stabilește un salariu minim legal, ajustat la rata inflației. În 2025, salariul minim lunar a fost stabilit la 5.500 MDL (aproximativ 290 EUR).
- **Plata pentru munca suplimentară:** Angajații care lucrează peste programul normal au dreptul la plată pentru ore suplimentare sau la timp liber.
- **Munca de la distanță:** Este permisă, cu aceleași drepturi ca și pentru angajații care lucrează la sediu.

Pentru angajatorii care angajează cetățeni străini, respectarea legislației din Moldova privind regimul străinilor este esențială. Există două permise principale:

- **Permis de muncă:** Pentru cetățenii străini cu o ofertă de muncă, acest document permite rezidența temporară și munca pe o perioadă de până un an, cu posibilitatea de prelungire. Un cetățean străin nu poate avea un salariu lunar mai mic decât cel mediu național. În 2025, acesta a fost stabilit la 16.100 MDL (aproximativ 830 EUR).
- **Permis de ședere temporară:** Pentru angajare pe termen lung sau investiții semnificative, acesta este emis, de obicei, pentru o perioadă de unu până la trei ani.

XI. Permise de ședere și de muncă

Permise de ședere

Un permis de ședere în Moldova le permite cetățenilor străini să locuiască în țară pentru o perioadă determinată. Pentru a solicita acest document, persoanele fizice trebuie să îndeplinească anumite criterii de eligibilitate, cum ar fi să aibă o ofertă de muncă, resurse financiare suficiente și să nu aibă fapte înscrise în cazierul judiciar. Sunt necesare și documente cum ar fi pașaportul, certificatul de naștere și dovada asigurării medicale. Totuși, un permis de ședere nu conferă automat dreptul de a munci; este necesar un permis de muncă separat.

Moldova aplică un regim fără vize pentru cetățenii a peste 100 de țări, și de permise de muncă simplificate pentru cetățenii a 47 de țări.

Permis de ședere temporară

Cetățenii străini care doresc să rămână în Moldova mai mult de 90 de zile pot solicita un permis de ședere temporară. Acesta se acordă în scopuri precum: reîntregirea familiei, muncă, studii, realizarea de proiecte, activități umanitare, de voluntariat sau religioase, tratamente medicale pe termen lung, investiții.

Un străin poate solicita și dreptul de ședere permanentă dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- A avut drept de ședere temporară pentru reîntregirea familiei timp de cel puțin trei ani.
- Deține dreptul de ședere temporară timp de cinci ani, deci poate solicita ședere permanentă.

Viza pentru Tehnologia Informației

Viza IT are ca scop atragerea în Moldova de talente internaționale în sectorul IT în dezvoltare. Solicitanții eligibili includ profesioniști IT, antreprenori, freelanceri și specialiști în tehnologie.

Beneficii:

- Proces de aplicare simplificat.
- Flexibilitate de a lucra pentru companii IT, de a lucra pe cont propriu sau de a înființa o afacere.
- Acces la IT Park Moldova, cu stimulente fiscale.

Procesul de aplicare:

- **Documente:** Pașaport, dovada expertizei în IT, contract de muncă sau de investiții, asigurare medicală.
- **Depunere:** La ambasada sau consulatul Moldovei sau la autoritățile de migrație din Moldova.

Durata vizei:

- **Persoanele cu funcții de conducere:** Până la patru ani (cu posibilitate de prelungire).
- **Profesioniști IT:** Până la doi ani (cu posibilitate de prelungire).
- **Profesioniști IT străini:** Până la 90 de zile în decurs de șase luni.

XII. Sistemul educațional și rezerva de talente

Moldova se mândrește cu un sistem educațional bine structurat, care asigură nouă ani de învățământ obligatoriu, începând de la vârsta de șase ani și continuând până la șaptesprezece sau optsprezece ani. Sistemul este organizat în mai multe etape:

- **Învățământul primar și secundar:**

Ciclu educațional începe cu învățământul primar (clasele 1–4), urmat de învățământul secundar (clasele 5–9) și învățământul secundar superior (clasele 10–12). Educația este obligatorie până la finalizarea clasei a IX-a, programa incluzând materii de bază precum matematică, științele, limbi străine și studiile sociale.

- **Învățământul profesional:**

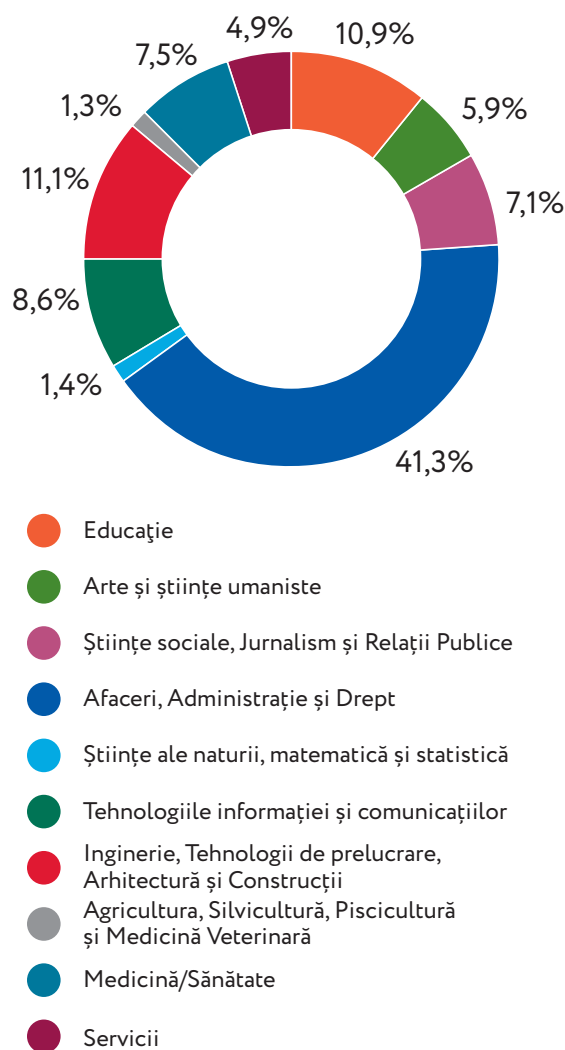
Pentru elevii care urmează profesii tehnice sau vocaționale, pregătirea profesională asigură programe specializate în domenii precum inginerie, agricultură și IT, oferindu-le competențe practice pentru piața muncii.

- **Învățământul superior:**

Moldova are mai multe universități acreditate care oferă o gamă largă de programe de licență, masterat și doctorat. Aceste instituții oferă educație aprofundată, de obicei în format față-în-față, pentru a pregăti studenții pentru cariere în diverse domenii.

Învățământul dual a câștigat popularitate în rândul tinerilor și companiilor. Este o formă de învățământ profesional tehnic în care pregătirea teoretică se realizează la o instituție de învățământ profesional tehnic, iar pregătirea practică la companie sau la locul de producție. Instituțiile de învățământ dual pot primi compensații din bugetul de stat de până la 50% din costurile suportate pentru organizarea și desfășurarea programelor de formare profesională pentru studenții din învățământul dual.

Înmatricularea la ciclul I pe domenii fundamentale, 2023/24–2024/25

Limba de predare: Limba principală de predare este limba română, dar multe dintre aceste universități oferă programe în limbile engleză, rusă și franceză, în special în domeniile tehnice și științifice. Există 58.900 de studenți înscriși pentru anul universitar 2024/2025 la instituțiile de învățământ superior (excluzând studenții la doctorat): 84,3% studiază în instituții publice, iar 15,7% în instituții private.

Nr.	Universități	Focus
1.	Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău	Cercetare și dezvoltare în diverse domenii științifice, inclusiv științele naturii, inginerie și tehnologie.
2.	Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău	Inginerie, tehnologie și științe aplicate, oferind programe în domenii precum electronica, informatica și ingineria mecanică.
3.	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău	Educație cuprinzătoare în științele umaniste, științele sociale, științele naturii și științele exacte, cu o gamă largă de programe de licență și masterat.
4.	Academia de Studii Economice a Moldovei, Chișinău	Economie, afaceri și management, oferind educație în domenii precum finanțe, marketing și afaceri internaționale.
5.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău	Programe academice diverse în drept, economie, relații internaționale și științe sociale, cu un accent pe educația internațională și cooperare.
6.	Universitatea de Studii Europene din Moldova, Chișinău	Studii europene, drept, științe politice și relații internaționale, promovând integrarea europeană și cercetarea interdisciplinară.
7.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie din Moldova, Chișinău	Educație medicală și farmaceutică, oferind programe în medicină, stomatologie, farmacie și sănătate publică.
8.	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău	Educație și formare a cadrelor didactice, oferind programe în pedagogie, psihologie și științe educaționale.
9.	Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Cahul	Dezvoltare regională, oferind programe în științele umaniste, științele sociale și științele naturii, cu un accent puternic pe implicarea comunității locale.
10.	Universitatea de Stat din Comrat, Comrat	Educație multidisciplinară, incluzând programe în drept, economie, educație și inginerie, deservind regiunea găgăuză.
11.	Universitatea de Stat „A. Russo”, Bălți	Educație cuprinzătoare în științele umaniste, științele sociale, științele naturii și științele exacte, cu un accent puternic pe cercetare și dezvoltare regională.
12.	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău	Educație fizică, științe ale sportului și antrenorat, oferind formare pentru viitorii sportivi, antrenori și profesori de educație fizică.
13.	Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Chișinău	Educație artistică, incluzând muzică, teatru, arte plastice și arta spectacolului, promovând creativitatea și exprimarea artistică.

Distribuția pe programe de studii este următoarea: 74,2% urmează programe de licență (ciclul I), 16,8% urmează programe de masterat (ciclul II) și 9,0% urmează programe integrate de învățământ superior.

XIII. Zone fiscale speciale cu stimulente

Moldova IT Park¹⁶

Lansat în 2018, pe baza Hotărârii Guvernului nr. 1144/2017, Moldova IT Park oferă un mediu unic și atractiv pentru companiile IT. Iată câteva beneficii principale:

- Cota fixă de impozitare de 7% pe cifra de afaceri (care acoperă multiple impozite).
- Procedură fiscală simplificată și reducerea sarcinii administrative.
- Garanții oferite de stat pentru regimul fiscal și juridic până în 2035.
- Operațiuni flexibile, permițând companiilor să activeze în toată Moldova de la distanță.
- Viza IT, care facilitează rezidența pentru specialiștii IT străini.

Cota fixă de impozitare de 7% pe cifra de afaceri include și simplifică multiple categorii de obligații fiscale, inclusiv CIT, PIT, asigurări sociale, asigurări de sănătate, taxe locale, imobiliare și taxe rutiere.

Activități eligibile (>70% venituri):

Realizare și editare a software la comandă, editare a jocurilor de calculator

Consultanță IT și alte servicii

Fabricarea de microprocesoare și circuite integrate

Cercetare-dezvoltare în biotehnologie

Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie

Prelucrarea de date, administrarea paginilor web, activități ale portalurilor web

Animăție, efecte speciale și înregistrare sonoră

Servicii de call center și dispecerat (doar pentru export)

Alte servicii de furnizare a forței de muncă (doar pentru export)

2.101

entități
rezidente active

Moldova IT Park a crescut rapid, găzduind peste 2.101 entități rezidente active, inclusiv companii cu investiții străine din 41 de țări, și contribuie cu aproape 80% la creșterea sectorului IT al Moldovei. Cele șapte țări cu cel mai mare număr de investitori atrași de regimul fiscal avantajos oferit de Moldova IT Park sunt România, Ucraina, SUA, Germania, Rusia, Regatul Unit și Turcia.

¹⁶ <https://mitp.md/p/web/webHome>

Detalii disponibile aici: <https://mitp.md/p/public/files/IT%20Investment%20Guide%20for%20Moldova.pdf>

Zone economice libere¹⁷

Moldova oferă oportunități atractive pentru investitori prin Zonele economice libere și Parcurile industriale, concepute pentru a sprijini creșterea economică, atragerea de investiții și dezvoltarea afacerilor în diverse sectoare. Zonele economice libere active din Moldova sunt amplasate strategic în întreaga țară, incluzând Bălți, Ungheni-Business, Otaci-Business, Taraclia, Vulcănești și Tvardița. Rezidenții acestor zone beneficiază, de asemenea, de facilități din partea Aeroportului Internațional Liber Mărculești și a Portului Internațional Liber Giurgiulești.

Principalele avantaje ale zonelor economice libere includ:

- beneficii la plata taxelor vamale;
- stocarea bunurilor pe termen nelimitat în cadrul zonelor economice libere;
- protecție față de modificările legislative pentru o perioadă de până la 10 ani.

Rezidenții zonelor economice libere pot desfășura activități variate, cum ar fi producția industrială, operațiuni legate de export și antrepozitare. Aceste zone oferă un mediu favorabil afacerilor, cu infrastructură și stimulente de reglementare concepute pentru a susține creșterea.

Parcuri industriale

Parcurile industriale din Moldova oferă infrastructură specializată pentru a sprijini producția industrială, cercetarea, dezvoltarea și progresele tehnologice. Aceste parcuri sunt esențiale pentru strategia economică a Moldovei, oferind:

- facilități pentru producție și prestarea de servicii;
- centre de cercetare și dezvoltare (R&D);
- dezvoltare tehnologică pentru eficiență sporită.

Parcurile industriale încurajează investițiile prin condițiile favorabile pentru extinderea afacerilor și inovații.

Parcurile industriale sunt teritorii delimitate în care se desfășoară producția industrială, furnizarea de servicii, cercetarea științifică aplicată și / sau dezvoltarea tehnologică, beneficiind de anumite preferințe

PI Cimișlia	PI Tracom (Chișinău)	PI Bioenergagro (Drochia)
PI Comrat	În Moldova există 8 parcuri industriale (PI)	PI Răut (Bălți)
PI Triveneta Cavi Development (Strășeni)	PI Edineț	PI CAAN (Strășeni)

Reclasificarea gratuită a terenurilor agricole în terenuri industriale

Preț redus pentru închirierea terenurilor de stat

Conexiuni gratuite la infrastructura existentă în parc

Prețuri normative (sub prețul pieței) pentru terenurile achiziționate

¹⁷ Detalii disponibile aici: <https://trade.gov.md/en/articles/zona-libera/>

XIV. Infrastructură și conectivitate

Prezentare generală a infrastructurii

Infrastructura Moldovei oferă o bază solidă pentru creștere și investiții:

Căi rutiere:	Peste 10.670 km de drumuri publice, incluzând 5.900 km de drumuri naționale și 3.700 km de drumuri regionale, 1.070 km pe malul stâng al râului Nistru.
Căi ferate:	O rețea feroviară de 1.139 km, pregătită pentru modernizare și electrificare.
Căi navigabile:	Limitate la 85 km de rute navigabile, dar cu potențial de dezvoltare pe viitor.
Aeroporturi:	Aeroportul Internațional Chișinău (pentru pasageri și mărfuri) și Aeroportul de marfă Mărculești.

Autostrada Iași–Ungheni–Chișinău–Odessa, un proiect important de infrastructură, va consolida conectivitatea Moldovei cu Uniunea Europeană, întărind poziția sa strategică pentru comerț și călătorii.

Transport

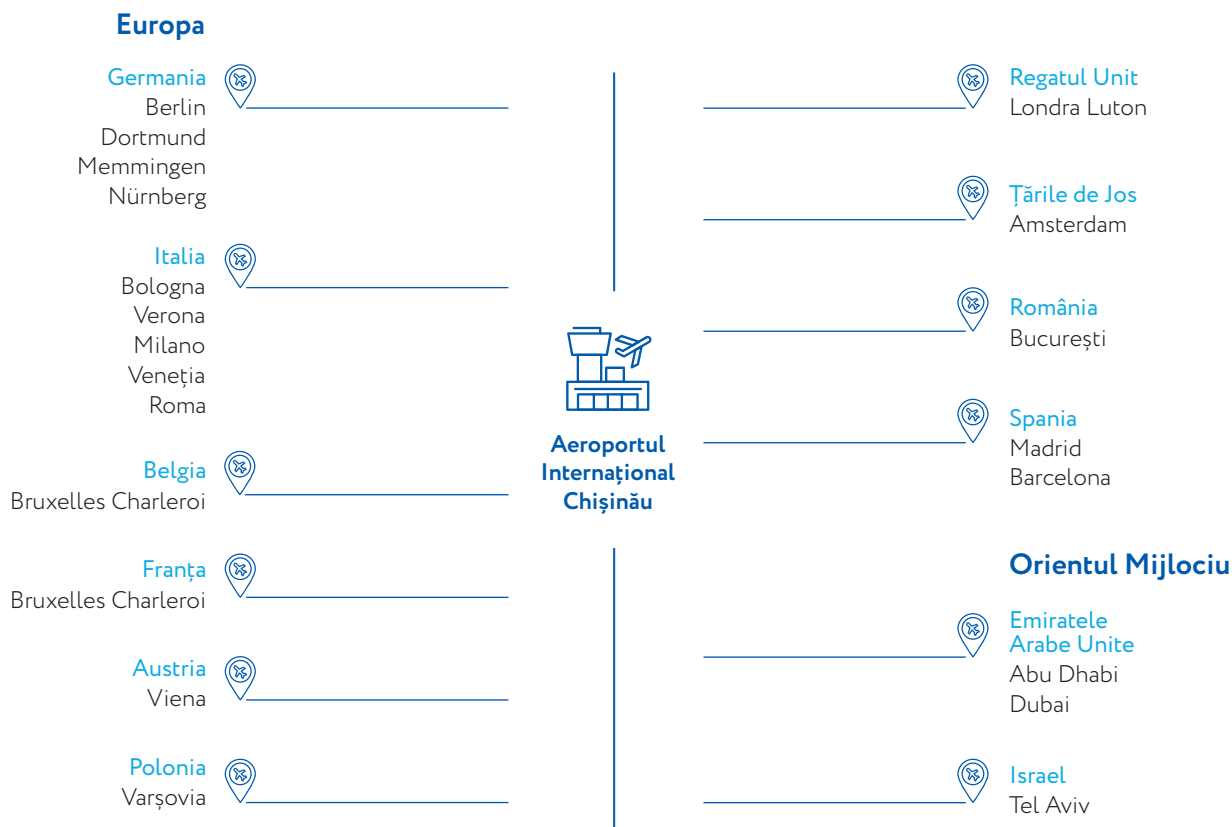
Rețeaua extinsă de transport a Moldovei conectează orașele și zonele rurale, deși modernizarea rămâne esențială, mai ales în regiunile mai puțin dezvoltate. **Aeroportul Internațional Chișinău** este principala poartă de intrare, oferind facilități superioare pentru pasageri și o listă tot mai extinsă de destinații (see next page).

În anul 2024, cu transportul public au fost transportați 307,6 milioane pasageri, în creștere cu 12,5% față de anul precedent. Această evoluție a fost determinată de majorarea numărului de pasageri transportați cu transportul aerian (+24,0%), rutier (+22,9%) și electric (+7,8%). Numărul pasagerilor transportați pe calea ferată (-23,9%) a scăzut în perioada analizată. Fluxul de pasageri a crescut cu 8,9%, atingând 6.319,9 milioane de pasager-km.

În 2024, întreprinderile de transport feroviar, rutier, fluvial și aerian au transportat 20,2 milioane de tone de mărfuri, cu 2,2% mai mult decât în anul precedent. În perioada de raportare, a crescut volumul mărfurilor transportate pe calea aeriană (+19,5%), pe șosele (+12,4%) și pe calea fluvială (+0,2%). În același timp, volumul mărfurilor transportate pe calea ferată (-38,0%) a scăzut. Circulația mărfurilor transportate de întreprinderile de transport a fost de 5.964,7 milioane tone-km, cu 2,1% mai mult decât în anul anterior.¹⁸

¹⁸ https://statistica.gov.md/en/passenger-and-freight-transport-in-2024-9527_61667.html

Zboruri directe din Aeroportul Internațional Chișinău

Infrastructura energetică

Securitatea energetică este o mare prioritate pentru Moldova, având în vedere dependența sa de importurile de gaze naturale și energie electrică. Moldova ia măsuri pentru a-și asigura independența energetică, integrarea completă în piața europeană de energie și creșterea rezervelor strategice de gaze naturale.

Diversificarea surselor de energie prin creșterea cotei de surse regenerabile

- Lansarea primelor licitații pentru capacități de energie regenerabilă în Republica Moldova, vizând 105 MW pentru turbine eoliene și 60 MW pentru instalații fotovoltaice solare.
- Există trei mecanisme de sprijin pentru producătorii de energie verde, care asigură achiziționarea surplusului de energie livrat în rețea și îi ajută să își recupereze investițiile (pentru mai multe informații vezi oportunitățile de investiții mai sus).
- Până la sfârșitul lunii decembrie 2024, capacitatea totală a centralelor de energie regenerabilă instalate în Republica Moldova a ajuns la aproximativ 580 MW.

Modernizarea rețelei electrice pentru a spori eficiența și a extinde interconectările

- Construirea liniei de înaltă tensiune Vulcănești–Chișinău. Proiectul, lansat în aprilie 2024, cuprinde trei componente principale: construcția liniei de transmisie Vulcănești–Chișinău, stația de transformare Chișinău și stația de transformare Vulcănești.
- Construirea liniei de înaltă tensiune 400 kV Bălți–Suceava. Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare va acorda Republicii Moldova un grant de 15,4 milioane EUR în acest scop.

Telecomunicații și infrastructură digitală

Moldova se evidențiază ca lider regional în conectivitatea digitală și a câștigat recunoaștere globală pentru infrastructura sa avansată și serviciile de internet accesibile:

Clasamente globale și accesibilitate:

Speedtest Global Index pentru ianuarie 2025:

- Viteza internetului mobil se află pe locul 66.
- Viteza internetului fix de bandă largă se află pe locul 41.¹⁹

Acces la internetul fix de bandă largă:

- Până la sfârșitul anului 2025, se estimează că aproximativ 548.920 de gospodării din Moldova vor avea acces la internet în locuințe.²⁰
- La începutul anului 2025, Moldova avea 2,42 milioane de utilizatori de internet, ceea ce reprezenta o rată de penetrare online de 80,2%.²¹

Conectivitate mobilă:

- Acoperirea 4G ajunge la 98% din populație, iar pregătirile pentru implementarea 5G sunt în curs, susținând economia digitală în expansiune a Moldovei.
- 2,42 milioane de utilizatori de internet.²²
- 1,40 milioane de utilizatori activi de rețele sociale, echivalând cu 46,4% din populația totală.²³
- 95,7% dintre conexiunile mobile din Moldova pot fi considerate „broadband” (de bandă largă), ceea ce înseamnă că se conectează prin rețele mobile 3G, 4G sau 5G.²⁴
- 57,9% din totalul utilizatorilor de internet din Moldova (indiferent de vârstă) folosesc cel puțin o platformă de rețele sociale.²⁵

Peisajul digital competitiv al Moldovei, cu conectivitate de mare viteză și costuri reduse, poziționează țara ca destinație est-europeană favorabilă inovației și investițiilor în tehnologie.

¹⁹ <https://www.speedtest.net/global-index/moldova#mobile>

²⁰ Ibid.

²¹ <https://datareportal.com/reports/digital-2025-moldova>

²² <https://datareportal.com/reports/digital-2025-moldova>

²³ <https://datareportal.com/reports/digital-2025-moldova>

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid.

Furnizarea de apă, salubritate

Zonele urbane au înregistrat îmbunătățiri semnificative în accesul la apă potabilă și salubritate, însă regiunile rurale încă se confruntă cu provocări de infrastructură. Eforturile necesare includ:

- extinderea sistemelor de furnizare a apei și modernizarea facilităților de tratare a apelor uzate;
- proiecte colaborative cu parteneri internaționali pentru gestionarea durabilă a apei și îmbunătățirea sănătății publice.

Aceste inițiative oferă oportunități semnificative de investiții în infrastructura de apă.

Proiecte viitoare

Moldova demarează proiecte de infrastructură revoluționare în sectoarele transport, energie și digitalizare:

Dezvoltarea infrastructurii rutiere

Se depun eforturi continue pentru reabilitarea drumurilor naționale, inclusiv pentru importanta autostradă Iași–Ungheni–Chișinău–Odessa, menită să consolideze conectivitatea Moldovei cu România, Ucraina și UE. Acest proiect strategic va îmbunătăți fluxurile comerciale, va reduce costurile și va servi ca poartă a Moldovei către UE.

Modernizarea porturilor

Portul Liber Internațional Giurgiulești va trece printr-o extindere, crescându-și capacitatea ca hub maritim esențial pentru importurile și exporturile Moldovei. Această dezvoltare va consolida semnificativ capabilitățile comerciale ale Moldovei.

Modernizarea punctelor vamale

Pentru a eficientiza comerțul transfrontalier, Moldova își dotează punctele vamale cu tehnologii avansate, având ca scop reducerea timpilor de așteptare, sporirea securității și simplificarea procedurilor.

Proiecte de infrastructură feroviară

Planurile de modernizare a rețelei feroviare a Moldovei includ:

- modernizarea căilor ferate conform standardelor europene;
- integrarea rețelei cu rețelele regionale și ale UE.

Aceste măsuri vor spori eficiența transporturilor de marfă și vor reduce dependența de transportul rutier, oferind soluții logistice durabile.

XV. Piața imobiliară

Prezentare generală

Piața imobiliară din Moldova este un motor important al dezvoltării economice, înregistrând o creștere semnificativă a proprietăților rezidențiale, comerciale și industriale. Influențată de tendințele economice interne și de politicile guvernamentale, această piață este esențială pentru expansiunea urbană și atragerea investițiilor.

În ultimii ani, cererea pentru proprietăți rezidențiale, în special apartamente și locuințe familiale, a crescut semnificativ în marile orașe, cum ar fi Chișinău și Bălți. Apariția clădirilor moderne, inclusiv complexuri rezidențiale și clădiri de birouri, reflectă interesul crescut din partea investitorilor și dezvoltatorilor.

În 2024, volumul lucrărilor de construcții a crescut cu 4,8% (în prețuri comparabile) față de 2023, în timp ce prețurile proprietăților au înregistrat o creștere remarcabilă de 9,8% — cea mai mare din ultimii ani. Apartamentele noi „la alb” costă acum peste 1.400 EUR pe metru pătrat, în timp ce proprietățile din clădirile mai vechi sunt evaluate la aproximativ 970 EUR pe metru pătrat.

Evaluarea din 2022 a pieței imobiliare nerezidențiale²⁶ (birouri, spații industriale și terenuri pentru construcții) indică următoarele:

- Spațiile de birouri sunt atractive pentru investiții, oferind un randament de 7–12%, o perioadă de amortizare de șapte până la opt ani și o rată de ocupare de 80%+ pentru birourile de clasă A. Acest segment s-a dezvoltat în ultimii ani, odată cu dezvoltarea sectorului de servicii, inclusiv a companiilor străine cu capacități mari de plată (în special IT și BPO).

- Investițiile în spații industriale sunt mai puțin atractive, din cauza cererii scăzute (care este mai mare pentru antrepozite decât pentru clădiri de producție), a perioadei lungi de amortizare de aproape 10 ani și a capacităților de plată scăzute ale clienților-cheie (în special agribusiness).
- Oferta de terenuri brownfield este scăzută, așa că cererea pentru terenuri greenfield pentru construcții a crescut.

Deținerea de terenuri de către investitorii străini în Moldova

Investitorii străini pot deține terenuri private în Moldova, iar terenurile deținute public pot fi, de asemenea, vândute acestora conform prețurilor și reglementărilor tranzacționale. Cu toate acestea, se aplică anumite restricții:

- Terenurile cu destinație agricolă și silvică pot fi deținute în proprietate doar de către cetățenii Republicii Moldova și/sau companii moldovenești.
- Cetățenii sau entitățile străine nu pot achiziționa:
 - terenuri alocate pentru gestionarea apei;
 - terenuri destinate rețelelor de inginerie legate de rezervele materiale ale statului;
 - terenuri pentru obiective de protecție civilă.

²⁶ Mai multe detalii sunt disponibile aici:

https://invest.gov.md/attached_files/2022/10/11/REAL%20Estate%20study%20Invest%20Moldova.pdf

XVI. Finanțarea afacerilor în Moldova

Surse de finanțare în Moldova

Antreprenorii pot accesa diverse opțiuni de finanțare în Moldova pentru a-și susține afacerile, fiecare oferind avantaje unice. Acestea includ finanțarea bancară, programe de ajutor de stat, programele Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) și sprijinul oferit de Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA). Alegerea combinației potrivite de surse de finanțare este esențială pentru o bază solidă de creștere și succes.

Finanțare bancară

Sectorul bancar din Moldova oferă o gamă diversificată de produse financiare, inclusiv credite pe termen scurt și lung, linii de credit și opțiuni de leasing. De regulă băncile solicită garanții, un plan de afaceri solid și situații financiare pentru cererile de împrumut. Pentru afacerile cu potențial financiar puternic, aceste credite pot asigura capitalul esențial pentru extindere, inovație și acces pe piață.

Ajutor de stat

Guvernul Moldovei susține afacerile prin mai multe stimulente financiare:

- **Granturi și subvenții:** Sprijin financiar direct pentru sectoare precum agricultură, IT, producție și energie regenerabilă, finanțare pentru cercetare și dezvoltare, infrastructură și formare profesională.
- **Facilități fiscale:** Reduceri sau scutiri de impozite, inclusiv cote reduse la impozitul pe profit și scutiri de TVA și taxe vamale.
- **Fonduri de investiții:** Finanțare prin capitaluri proprii pentru start-upuri și afaceri în creștere, cu concentrare pe proiecte inovatoare și sectoare strategice.

Eligibilitatea pentru ajutor de stat depinde de dimensiunea afacerii, sector și impactul investiției. Procesul de aplicare implică depunerea unui plan de afaceri și a unor proiecții financiare.

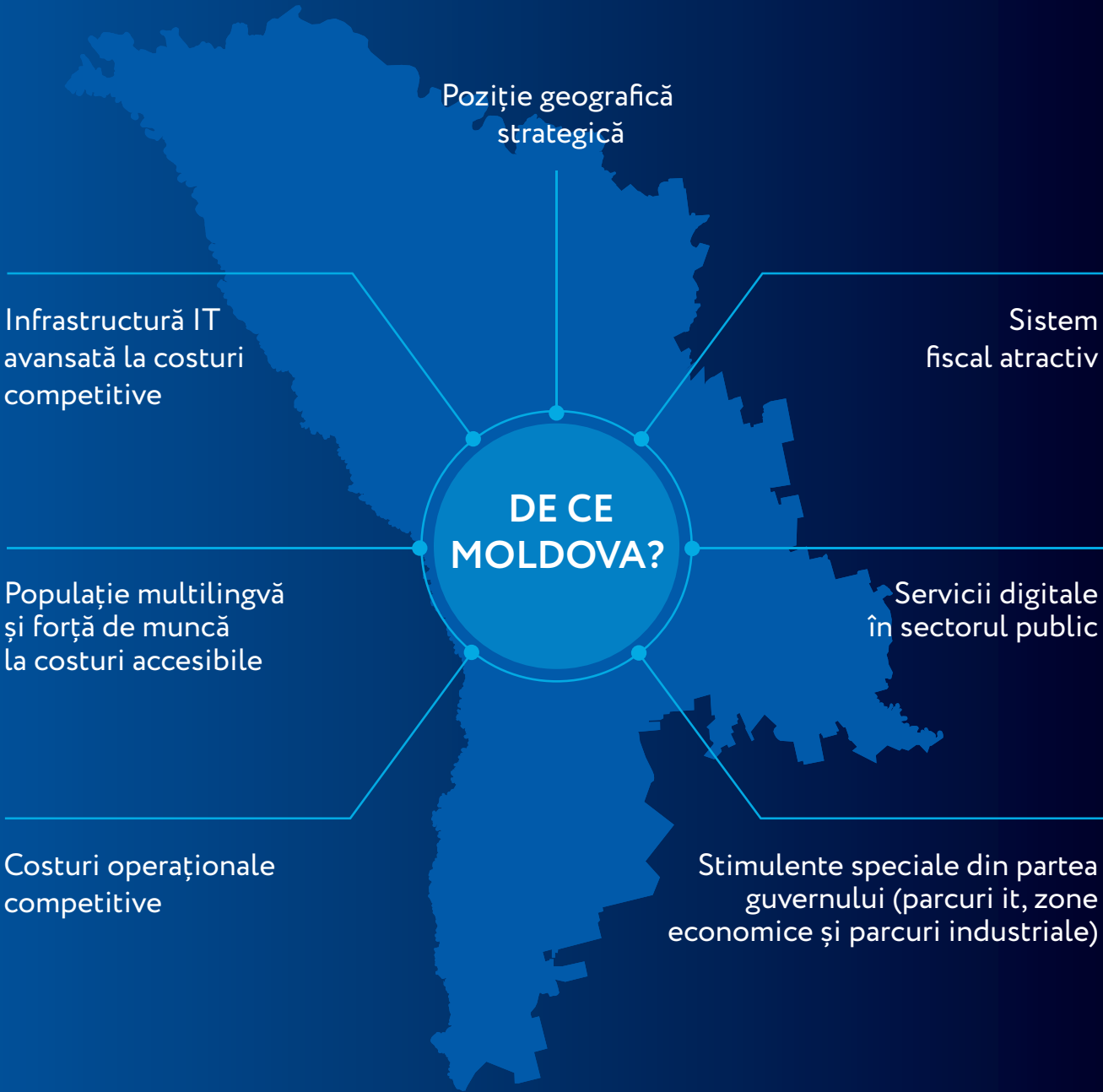
Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA)

ODA este o instituție publică în subordinea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării. Misiunea sa este de a susține dezvoltarea antreprenoriatului în Republica Moldova, de la înființarea unei afaceri până la internaționalizarea acesteia. Principalele obiective ale instituției sunt:

- susținerea dezvoltării antreprenoriatului;
- acordarea de asistență financiară nerambursabilă;
- consolidarea capacității întreprinderilor pentru gestionarea eficientă a afacerilor prin formare, mentorat, consultanță și infrastructură de suport;
- facilitarea accesului la finanțare prin emiterea de garanții financiare și de stat;
- asigurarea dialogului public-privat.

Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA)

AIPA oferă subvenții și programe de sprijin pentru producătorii agricoli, ajutându-i să devină competitivi și sustenabili atât pe plan local, cât și internațional.

Poziție geografică
strategică

The infographic features a central light blue circle with the text 'DE CE MOLDOVA?'. Eight lines radiate from this circle to eight text blocks, each describing a reason for Moldova's attractiveness. The background is a dark blue silhouette of the map of Moldova.

Infrastructură IT
avansată la costuri
competitive

Sistem
fiscal atractiv

Populație multilingvă
și forță de muncă
la costuri accesibile

Servicii digitale
în sectorul public

Costuri operaționale
competitive

Stimulente speciale din partea
guvernului (parcuri it, zone
economice și parcuri industriale)

DE CE MOLDOVA?

Contacts:

Adress: 2 Eugen Doga Str.
Chişinău, MD-2005
Republic of Moldova

Tel: +373 22 27 36 54
Email: invest@invest.gov.md

More information:
<https://invest.gov.md/>

